

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 3, 4, 5, 6, 8, 9, 16, 18¹, 19
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO
ĮSTATYMAS**

2008 m. gruodžio 18 d. Nr. XI-71
Vilnius

(Žin., 2000, Nr. [111-3574](#); 2002, Nr. [13-469](#), Nr. [123-5535](#), Nr. [124-5622](#);
2003, Nr. [12-441](#); 2004, Nr. [158-5755](#), Nr. [171-6300](#); 2005, Nr. [71-2557](#);
2006, Nr. [72-2676](#); 2007, Nr. [77-3042](#), Nr. [132-5346](#), [5347](#), Nr. [138-5655](#);
2008, Nr. [74-2864](#), Nr. [81-3178](#), Nr. [131-5038](#))

1 straipsnis. 3 straipsnio 4 dalies pakeitimas

Pakeisti 3 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. **Ligos ir motinystės socialinio draudimo stažas** – laikotarpiai, per kuriuos mokamos arba pagal įstatymus turėjo būti mokamos valstybinio socialinio draudimo įmokos ligos ir motinystės socialiniam draudimui, taip pat per kuriuos apdraustasis asmuo gavo šio įstatymo nustatytas ligos (įskaitant darbdavio mokamas 2 pirmąsias ligos dienas), profesinės rehabilitacijos, motinystės, tėvystės, motinystės (tėvystės), pašalpas, ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos pašalpas, mokamas vadovaujantis Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymu, nedarbo draudimo išmokas, mokamas vadovaujantis Nedarbo socialinio draudimo įstatymu. Ligos ir motinystės socialinio draudimo stažas apskaičiuojamas Vyriausybės tvirtinamų Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų nustatyta tvarka.“

2 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas ir papildymas

Pakeisti 4 straipsnio 1 dalį, papildyti straipsnį naujomis 2 ir 3 dalimis, buvusią 2 dalį laikyti 4 dalimi ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„4 **straipsnis. Asmenys, draudžiami ligos ir motinystės socialiniu draudimu**

1. Ligos ir motinystės socialiniu draudimu, kai draudžiama ligos, profesinės rehabilitacijos, motinystės, tėvystės ir motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpoms, privalomai draudžiami Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys.

2. Ligos ir motinystės socialiniu draudimu, kai draudžiama motinystės, tėvystės ir motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpoms, privalomai draudžiami Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 3 ir 5 dalyse nurodyti asmenys, išskyrus asmenis, kurie gauna pajamas pagal autorines sutartis.

3. Asmenys, gaunantys pajamas pagal autorines sutartis, ligos ir motinystės socialiniu draudimu draudžiami ligos, profesinės rehabilitacijos, motinystės, tėvystės ir motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpoms.

4. Ligos ir motinystės socialiniu draudimu privalomai nedraudžiami asmenys turi teisę šios rūšies draudimu draustis savanoriškai Vyriausybės nustatyta tvarka.“

**3 straipsnis. 5 straipsnio 3 dalies pakeitimas ir straipsnio papildymas
5, 6 dalimis**

1. Pakeisti 5 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Motinystės, tėvystės ir motinystės (tėvystės) pašalpos skiriamos turintiems teisę jas gauti apdraustiesiems asmenims šiais atvejais (išskyrus šio straipsnio 5 dalyje numatytus atvejus):

1) motinystės – moterims nėštumo ir gimdymo atostogų metu;

2) tėvystės – apdraustajam asmeniui tėvystės atostogų metu, kol vaikui sueis vienas mėnuo;

3) motinystės (tėvystės) – apdraustajam asmeniui vaiko priežiūros atostogų metu, kol vaikui sueis dveji metai.“

2. Papildyti 5 straipsnį 5 dalimi:

„5. Asmenims, privalomai draudžiamiems ligos ir motinystės socialiniu draudimu, kai draudžiama motinystės, tėvystės ir motinystės (tėvystės) pašalpoms, ir asmenims, nurodytiems šio įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje, pašalpos skiriamos šiais atvejais:

1) motinystės – pagal pateiktą nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimą, išduotą šio įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka, jeigu moteris neturi pajamų, nuo kurių skaičiuojamos ligos ir motinystės socialinio draudimo įmokos;

2) tėvystės – vieną mėnesį nuo vaiko gimimo, jeigu vaiko tėvas neturi pajamų, nuo kurių skaičiuojamos ligos ir motinystės socialinio draudimo įmokos;

3) motinystės (tėvystės) – kol vaikui sueis dveji metai. Jeigu asmuo turi pajamų, nuo kurių skaičiuojamos ligos ir motinystės socialinio draudimo įmokos, mokant šią pašalpą atitinkamai taikomos šio įstatymo 21 straipsnio 4 dalies nuostatos.“

3. Papildyti 5 straipsnį 6 dalimi:

„6. Asmenys, nurodyti Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 3 ir 5 dalyse, pateikę nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimą (šio straipsnio 5 dalies 1 punktą), prilyginami asmenims, kuriems suteiktos nėštumo ir gimdymo atostogos, o pateikę vaiko gimimo liudijimą (šio straipsnio 5 dalies 2 ir 3 punktai), – asmenims, kuriems suteiktos tėvystės ar vaiko priežiūros atostogos. Šioje dalyje nurodytiems asmenims tėvystės atostogų pradžia laikoma vaiko gimimo diena, o vaiko priežiūros atostogų diena – kita diena po tėvystės atostogų ar nėštumo ir gimdymo atostogų.“

4 straipsnis. 6 straipsnio 2 ir 5 dalių pakeitimas

1. Pakeisti 6 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Kompensuojamasis uždarbis, pagal kurį nustatomas motinystės, tėvystės ir motinystės (tėvystės) pašalpų dydis, yra apskaičiuojamas pagal apdraustojų asmens draudžiamąsias pajamas, turėtas per 9 kalendorinius mėnesius, nuo 2009 m. liepos 1 d. – per 12 kalendorinių mėnesių, buvusių prieš nėštumo ir gimdymo, tėvystės arba vaiko priežiūros atostogų pradžios mėnesį.“

2. Pakeisti 6 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Kompensuojamasis uždarbis pašalpoms apskaičiuoti negali viršyti teisės į atitinkamą pašalpą atsiradimo mėnesį galiojusių Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų penkių dydžių sumos.“

5 straipsnis. 8 straipsnio 4 dalies pakeitimas ir straipsnio papildymas nauja 5 dalimi

1. Pakeisti 8 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Ligos pašalpa skiriama, jeigu teisė ją gauti atsirado darbo laikotarpiu, įskaitant bandomąjį laikotarpį, ir atleidimo iš darbo dieną, išskyrus asmenis, nurodytus šio įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje.“

2. Papildyti 8 straipsnį nauja 5 dalimi:

„5. Ligos pašalpą taip pat turi teisę gauti apdraustieji, gaunantys pajamas pagal autorines sutartis (šio įstatymo 4 straipsnio 3 dalis), jeigu jie turi šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytą stažą, o laikinasis nedarbingumas prasidėjo autorinės sutarties galiojimo laikotarpiu.“

3. Buvusią 5 dalį laikyti 6 dalimi.

6 straipsnis. 9 straipsnio 1 dalies pakeitimas ir straipsnio papildymas 5 dalimi

1. Pakeisti 9 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Apdraustiesiems asmenims, tapusiems laikinai nedarbingiems šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1, 3, 4 punktuose nurodytais atvejais, ligos pašalpą 2 pirmąsias kalendorines nedarbingumo dienas moka darbdavys, išskyrus asmenis, nurodytus šio įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje. Ligos pašalpa iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradeda mokėti nuo 3 nedarbingumo dienos ir mokama iki darbingumo atgavimo dienos ar darbingumo lygio nustatymo dienos. Tuo atveju, kai asmenims NDNT nustato profesinės reabilitacijos paslaugų poreikį, ligos pašalpą mokama iki pirmos dalyvavimo profesinės reabilitacijos programoje dienos.“

2. Papildyti 9 straipsnį 5 dalimi:

„5. Apdraustiesiems asmenims, nurodytiems šio įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje ir įgijusiems teisę gauti ligos pašalpą, ligos pašalpa mokama nuo 3 laikinojo nedarbingumo dienos iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų ir mokama iki darbingumo atgavimo dienos ar darbingumo lygio nustatymo dienos.“

7 straipsnis. 16 straipsnio 1 dalies pakeitimas

Pakeisti 16 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Teisę gauti motinystės pašalpą nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu turi pagal šio įstatymo 4 straipsnio 1–3 dalis apdrausti asmenys, kuriems suteiktos nėštumo ir gimdymo atostogos, jeigu jie iki pirmosios nėštumo ir gimdymo atostogų dienos turi ne trumpesnę kaip 3 mėnesių per paskutinius 12 mėnesių arba ne trumpesnę kaip 6 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytus atvejus. Nuo 2009 m. liepos 1 d. – ne trumpesnę kaip 9 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius, nuo 2009 m. spalio 1 d. – ne trumpesnę kaip 12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytus atvejus.“

8 straipsnis. 18¹ straipsnio 1 dalies pakeitimas

Pakeisti 18¹ straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Teisę gauti tėvystės pašalpą turi tėvas, kuris:

- 1) apdraustas pagal šio įstatymo 4 straipsnio 1–3 dalis;
- 2) įstatymų nustatyta tvarka išleistas tėvystės atostogų, kol vaikui sueis vienas mėnuo;
- 3) per paskutinius 24 mėnesius iki pirmosios tėvystės atostogų dienos turi ne trumpesnę kaip 7 mėnesių ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą, išskyrus atvejus, numatytus šio straipsnio 2 ir 3 dalyse. Nuo 2009 m. liepos 1 d. – ne trumpesnę kaip 9 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius, nuo 2009 m. spalio 1 d. – ne trumpesnę kaip 12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytus atvejus.“

9 straipsnis. 19 straipsnio 1 dalies pakeitimas

Pakeisti 19 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Teisę gauti motinystės (tėvystės) pašalpą turi vienas iš tėvų (įtėvių) ar globėjas, kuris:

- 1) apdraustas pagal šio įstatymo 4 straipsnio 1–3 dalis, išskyrus atvejus, numatytus šio straipsnio 6 ir 7 dalyse;
- 2) įstatymų nustatyta tvarka išleistas vaiko priežiūros atostogų, išskyrus šio įstatymo 21 straipsnio 4 dalyje numatytą atvejį;
- 3) per paskutinius 24 mėnesius iki pirmosios vaiko priežiūros atostogų dienos turi ne trumpesnę kaip 7 mėnesių ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą, išskyrus atvejus, numatytus šio straipsnio 2 ir 3 dalyse. Nuo 2009 m. liepos 1 d. – ne trumpesnę kaip 9 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius, nuo 2009 m. spalio 1 d. – ne trumpesnę kaip 12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytus atvejus.“

10 straipsnis. Baigiamosios nuostatos

1. Motinystės, tėvystės ir motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpos, paskirtos iki šio įstatymo įsigaliojimo, neperskaičiuojamos.

2. Tuo atveju, kai po šio įstatymo įsigaliojimo asmeniui suteikiamos pakartotinės vaiko priežiūros atostogos už tą patį vaiką ir jis įgyja teisę gauti motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpą, atnaujinamas anksčiau paskirtos pašalpos mokėjimas. Asmenims, įgijusiems teisę gauti motinystės socialinio draudimo pašalpą, motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpa skiriama neatsižvelgiant į kintančio stažo reikalavimą.

3. Asmenų, gavusių pajamas iš sporto veiklos, asmenų, gavusių pajamas iš atlikėjo veiklos, ir asmenų, gavusių pajamas pagal autorines sutartis, nuo kurių 2009 metais įmokėtos sumažinto tarifo privalomojo ligos ir motinystės socialinio draudimo įmokos, taip pat šių asmenų, gavusių minėtąsias pajamas iš draudėjo, su kuriuo jie yra susiję darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais, nuo kurių 2010 metais įmokėtos sumažinto tarifo privalomojo ligos ir

motinystės socialinio draudimo įmokos, tų metų draudžiamosiomis pajamomis laikomos gautos pajamų sumos, apskaičiuotos proporcingai mokėtoms valstybinio socialinio draudimo įmokoms: atitinkamais metais gauta pajamų suma dauginama iš dydžio, kuris apskaičiuojamas atitinkamų metų sumažintą draudėjų ir apdraustųjų ligos ir motinystės socialinio draudimo įmokos tarifą, taikomą pajamoms, gautoms iš sporto bei atlikėjo veiklos, ar pajamoms, gautoms pagal autorines sutartis (atitinkamai gautoms iš savo darbdavio arba ne iš savo darbdavio), dalijant iš tų metų ligos ir motinystės socialinio draudimo įmokų tarifo, nustatyto pajamoms, gautoms pagal autorines sutartis (atitinkamai gautoms iš savo darbdavio arba ne iš savo darbdavio), ar sportininkų bei atlikėjų gautoms pajamoms.

4. Savarankiškai dirbančių asmenų draudžiamosiomis pajamomis laikomos pajamos, nuo kurių 2009 metais, o ūkininkų ir jų partnerių – ir 2010 metais, įmokėtos sumažinto tarifo privalomojo ligos ir motinystės socialinio draudimo įmokos ir kurios apskaičiuotos proporcingai mokėtoms valstybinio socialinio draudimo įmokoms: atitinkamais metais gauta pajamų suma dauginama iš dydžio, kuris apskaičiuojamas atitinkamų metų sumažintą ligos ir motinystės socialinio draudimo įmokos tarifą, taikomą savarankiškai dirbančių asmenų gautoms pajamoms, dalijant iš tų metų bendrojo ligos ir motinystės socialinio draudimo įmokų tarifo, nustatyto savarankiškai dirbantiems asmenims.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-167](#), 2009-02-17, Žin., 2009, Nr. 25-969 (2009-03-05)

Nr. XI-526, 2009-12-08, Žin., 2009, Nr. 151-6773 (2009-12-22)

11 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2009 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-167](#), 2009-02-17, Žin., 2009, Nr. 25-969 (2009-03-05)

LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 3, 4, 5, 6, 8, 9, 16, 18(1), 19 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO 10 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šio įstatymo nuostatos taikomos nuo 2009 m. sausio 1 d.

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. XI-526, 2009-12-08, Žin., 2009, Nr. 151-6773 (2009-12-22)

LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 3, 4, 5, 6, 8, 9, 16, 18(1), 19 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO 10 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja 2010 m. sausio 1 d.

*** Pabaiga ***

Redagavo Aušrinė Trapinskienė (2009-12-22)

autrap@lrs.lt